

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 66.904/1
van 12 februari 2020

avis 66.904/1
du 12 février 2020

over

sur

een ontwerp van besluit van
het Verenigd College van de
Gemeenschappelijke
Gemeenschapscommissie 'met
betrekking tot het verzamelen
van financiële en statistische
gegevens van de
kinderbijslagfondsen'

un projet d'arrêté du Collège
réuni de la Commission
communautaire commune
'relatif à la collecte de données
financières et statistiques des
caisses d'allocations
familiales'

Op 14 januari 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Ministers, Leden van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, bevoegd voor de Gezinsbijslagen verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ‘met betrekking tot het verzamelen van financiële en statistische gegevens van de kinderbijslagfondsen’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 6 februari 2020. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Chantal BAMPs, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wilfried VAN VAERENBERGH, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 12 februari 2020.

*

Le 14 janvier 2020, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par les Ministres, Membres du Collège réuni de la Commission communautaire commune, en charge des Prestations familiales à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté du Collège réuni de la Commission communautaire commune ‘relatif à la collecte de données financières et statistiques des caisses d'allocations familiales’.

Le projet a été examiné par la première chambre le 6 février 2020. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Wilfried VAN VAERENBERGH et Chantal BAMPs, conseillers d'État, Michel TISON et Johan PUT, assesseurs, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Barbara SPEYBROUCK, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wilfried VAN VAERENBERGH, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 12 février 2020.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2.1. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (hierna: het Verenigd College) strekt ertoe te bepalen welke financiële en statistische gegevens de kinderbijslagfondsen¹ vanaf 1 januari 2020 moeten overmaken aan Iriscare² en aan het Verenigd College, alsook binnen welke termijn en op welke manier zij moeten worden aangeleverd.

2.2. Hoofdstuk 1 van het ontwerp bevat de regeling voor de maandelijkse financiële aangifte. Deze aangifte bevat alle benodigde cijfergegevens voor de afrekening en de financiële controle omtrent de verschuldigde en onverschuldigde kinderbijslag. In artikel 1 wordt bepaald op welke wijze en binnen welke termijn de maandelijkse cijfergegevens moeten worden doorgegeven aan Iriscare (§ 1), welke bedragen daarin moeten worden opgenomen (§ 2) en hoe de maandelijkse afrekening door Iriscare wordt gedaan (§ 3). Artikel 2 bepaalt welke documenten maandelijks aan Iriscare moeten worden meegedeeld. Artikel 3 bepaalt dat de maandelijkse aangifte definitief is en dat eventuele wijzigingen met betrekking tot een afgesloten periode worden ingevoegd in de aangifte met betrekking tot de maand waarin die wijzigingen zich voordoen.

Hoofdstuk 2 bevat de regeling voor de driemaandelijkse financiële aangifte. Deze aangifte bevat de gegevens met betrekking tot de administratiekosten. In artikel 4 wordt bepaald binnen welke termijn deze gegevens aan Iriscare moeten worden meegedeeld (§ 1) en welke deze gegevens zijn (§§ 2 en 3). Artikel 5 bepaalt dat de driemaandelijkse aangifte definitief is en dat eventuele wijzigingen met betrekking tot een afgesloten periode worden ingevoegd in de aangifte met betrekking tot het kwartaal waarin die wijzigingen zich voordoen.

Hoofdstuk 3 bevat de regeling voor de statistische rapportering. Deze rapportering bevat statistische gegevens van de bijslagtrekkende en de rechtgevende kinderen. De artikelen 6, § 1, en 8 bepalen op welke wijze deze gegevens moeten worden doorgegeven aan Iriscare. Artikel 6, § 2, somt op welke gegevens deze statistische gegevens moeten omvatten. Naast alle informatie die noodzakelijk is om het recht op gezinsbijslag vast te stellen (1°), het bedrag en het type van de onverschuldigde betaalde gezinsbijslag met eventuele inhoudingen (2°) en het bedrag

¹ Zijnde volgens artikel 2, 6°, van de ordonnantie van 4 april 1919 ‘tot vaststelling van het betaalcircuit voor de gezinsbijslag’: “de private kinderbijslagfondsen zoals bedoeld in artikel 3, 4° van de ordonnantie van 23 maart 1917”. Luidens artikel 3, 4°, van de ordonnantie van 23 maart 1917 ‘houdende de oprichting van de bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag’ zijn kinderbijslagfondsen “de door het Verenigd College erkende bijslagfondsen”.

² Dit is de “bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag”, instelling van openbaar nut met rechtspersoonlijkheid, opgericht bij artikel 2, § 1, van de ordonnantie van 23 maart 1917 ‘houdende de oprichting van de bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag’.

van onterecht toegekende gezinsbijslag (3°), worden ook sociaal-demografische gegevens daarin opgenomen (4°). Artikel 7 bepaalt dat ook de betaalde of teruggevorderde gezinsbijslag en de werkelijk uitbetaalde gezinsbijslag in de maand voorafgaand aan de aanlevering van de gegevens moeten worden meegedeeld. Artikel 9 bepaalt de termijn waarbinnen deze gegevens moeten worden meegedeeld aan Iriscare. Artikel 10 voorziet in een regeling voor het meedelen van eventuele herzieningen van de statistische gegevens vermeld in artikel 6, § 2, 1° en 2°, van het ontwerp vanaf 2020 en vanaf 2023.

Hoofdstuk 4 bevat de regeling voor het meedelen van gegevens op kwartaal- en jaarbasis aan de leden van het Verenigd College (artikel 11).

Hoofdstuk 5 bevat de bepaling van inwerkingtreding en de uitvoeringsbepaling. Overeenkomstig artikel 12 zal het ontworpen besluit uitwerking hebben met ingang van 1 januari 2020.

3.1. Het ontwerp vindt rechtsgrond in de artikelen 35, § 1, zesde lid, en 35, § 5, derde lid, van de ordonnantie van 4 april 2019 ‘tot vaststelling van het betaalcircuit voor de gezinsbijslag’, waaraan wordt gerefereerd in het tweede lid van de aanhef van het te nemen besluit.

3.2. In hetzelfde lid van de aanhef wordt ook nog verwezen naar artikel 10, § 1, van de ordonnantie van 4 april 2019, dat luidt: “De diensten van het Verenigd College en Iriscare evalueren jaarlijks de activiteit van de kinderbijslagfondsen volgens de door dat College vastgelegde regels”.

Het ontwerp bevat evenwel geen evaluatieregels in de voornoemde zin. Noch het gegeven dat overeenkomstig artikel 10, § 2, van de ordonnantie van 4 april 2019 bij de jaarlijkse evaluatie van de kinderbijslagfondsen rekening wordt gehouden met de bepalingen van titel 5, zijnde de regeling van het toezicht op de kinderbijslagfondsen waaraan bij het ontwerp (gedeeltelijk) uitvoering wordt gegeven, noch het gegeven dat het de bedoeling is de financiële en statistische gegevens die overeenkomstig het ontwerp door de kinderbijslagfondsen worden meegedeeld, te gebruiken in het kader van die evaluatie, doen aan die vaststelling afbreuk.

De verwijzing naar artikel 10, § 1, van de ordonnantie van 4 april 2019 dient dan ook uit het tweede lid van de aanhef te worden weggelaten.

4. In het eerste lid van de aanhef van het ontwerp wordt nog verwezen naar de ordonnantie van 23 maart 2017 ‘houdende de oprichting van de bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag’.

Gevraagd waarom deze ordonnantie als rechtsgrond wordt vermeld, antwoordt de gemachtigde:

“De vermelding van de ordonnantie van 23 maart 2017 strekt ertoe de wettelijke grondslag van de opdrachten van de bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag (Iriscare) in de aanhef te vermelden, in relatie tot de opdrachten van de Beheerraad voor Gezinsbijslag waarvoor een beroep moet worden gedaan op de gegevens in het ontwerpbesluit.

Meer bepaald moeten de gegevens waarop de ontwerptekst betrekking heeft ook worden aangewend met het oog op het verslag dat de Beheerraad dient voor te leggen betreffende de toepassing van de gezinsbijslagwetgeving (artikel 28, § 1, 4°, ordonnantie van 23 maart 2017).

Verder dient de Beheerraad het uitgevoerde beleid te evalueren (artikel 28, § 1, 6°) kennis te nemen van de controlerapporten over het beheer van de kinderbijslagfondsen en hun administratiekosten vast te leggen (artikel 28, § 1, 7°) en de controlenormen van de kinderbijslagfondsen en de daaropvolgende beslissingen goed te keuren (artikel 28, § 1, 7°).

Wij gaan er echter van uit dat het niet opportuun is om deze bepalingen expliciet in de aanhef te vermelden, aangezien de uitvoering van de voormelde opdrachten door de Beheerraad een afgeleide vormt van de resultaten van de statistische en financiële rapportage bedoeld in artikel 35, § 1, zesde lid, van de ordonnantie van 4 april 2019.”

Aangezien de door de gemachtigde vermelde bepalingen van de voormelde ordonnantie van 23 maart 2017 geen machtigingen bevatten om het toezicht op de kinderbijslagfondsen vast te leggen, maar betrekking hebben op de opdrachten van de Beheerraad voor Gezinsbijslag, vormen die bepalingen geen rechtsgrond voor het ontwerp en kan de verwijzing naar die ordonnantie in het eerste lid van de aanhef worden weggelaten.

VORMVEREISTEN

5.1. Het ontwerp bevat bepalingen die de verwerking van persoonsgegevens regelen. Zo wordt bijvoorbeeld in artikel 6, § 2, van het ontwerp bepaald dat van de bijslagtrekkende en de rechtgevende kinderen het geslacht, de nationaliteit en de woonplaats moeten worden opgenomen in de statistische rapportering, en van de bijslagtrekkende ook de burgerlijke staat en de geboortedatum.

Artikel 36, vierde lid, van de Algemene Verordening Gegevensbescherming,³ gelezen in samenhang met artikel 57, eerste lid, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, in dit geval de Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’, te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

³ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG’.

Daarover ondervraagd, stelt de gemachtigde:

“Ons inziens dient er geen advies te worden ingewonnen bij de Gegevensbeschermingsautoriteit.

De gegevens bedoeld in hoofdstuk 1 worden aangeleverd in geaggregeerde tabellen, hetgeen het anonimiseren van de aangeleverde data met zich meebrengt.

Ook de gegevens waarnaar wordt verwezen in hoofdstuk 2 hebben geen betrekking op geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen.

Hoewel de gegevens bedoeld in artikel 6 (hoofdstuk 3) van de ontwerptekst wel degelijk persoonsgegevens betreffen, moet worden gewezen op het feit dat § 1, vierde lid, van hetzelfde artikel 35 van de ordonnantie van 4 april 2019 uitdrukkelijk vermeldt dat de verwerking van de persoonsgegevens gerechtvaardigd is indien ze toelaat om aan de doelstellingen betreffende het toezicht te voldoen.

De bewuste bepaling vormde eerder al het voorwerp van het advies nr. 166/2018 van de Gegevensbeschermingsautoriteit, dat waar nodig aanleiding heeft gegeven tot de betreffende aanpassingen van de tekst van de ordonnantie zelf of tot verdere toelichting in de parlementaire toelichting.”

5.2. Dat de Gegevensbeschermingsautoriteit eerder al advies heeft gegeven over artikel 35, § 1, vierde lid, van de ordonnantie van 4 april 2019, zoals door de gemachtigde wordt aangevoerd, neemt niet weg dat ook nog advies moet worden gevraagd over de thans voorliggende regeling, omdat eerst uit die regeling blijkt over welke persoonsgegevens de verwerking precies gaat. Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit moet bijgevolg nog worden ingewonnen vooraleer het ontwerp doorgang kan vinden.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

6. De aanhef dient in overeenstemming te worden gebracht met hetgeen hiervoor is opgemerkt over de rechtsgrond voor het ontwerp.

Artikel 1

7. In de Franse tekst van artikel 1, § 2, 3°, van het ontwerp dient overeenkomstig artikel 20 van de ordonnantie van 4 april 2019 te worden geschreven “les montants des indus” in de plaats van “des indus”.

Artikel 2

8. In artikel 2, tweede lid, van het ontwerp dient te worden geschreven “voorschotten en aanvullende voorschotten”.

Artikel 7

9. In de Nederlandse tekst van artikel 7 van het ontwerp dient te worden geschreven “aan wie” (niet: “aan diegene”).

Artikel 11

10. In artikel 11, eerste lid, van het ontwerp dient nog te worden bepaald wanneer het driemaandelijks verslag moet worden gezonden aan de leden van het Verenigd College.

11. In de Nederlandse tekst van artikel 11, eerste lid, dient na het woord “zenden” het woord “aan” te worden ingevoegd.

Artikel 12

12. Het ontworpen besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2020.

In dat verband moet worden opgemerkt dat het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten slechts onder bepaalde voorwaarden toelaatbaar kan worden geacht. Dat is het geval indien voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling die, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen toekent of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de goede werking van de diensten en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast. Enkel indien de retroactiviteit van de ontworpen regeling in één van de opgesomde gevallen valt in te passen, kan deze worden gebillijkt.

Gevraagd om een verantwoording voor de terugwerkende kracht, stelt de gemachtigde:

“In wat volgt worden de redenen toegelicht waarom de inwerkingtreding met terugwerkende kracht *in casu* onontbeerlijk is in het kader van de continuïteit van de openbare dienstverlening.

De cijfergegevens en uittreksels bedoeld in hoofdstuk 1 van de ontwerptekst zijn nodig met het oog op de afrekening en de financiële controle omtrent de verschuldigde en onverschuldigde kinderbijslag. De maandelijkse financiële aangifte is bovendien definitief en kan niet gewijzigd worden. Indien de ontwerptekst op een later tijdstip in werking zou treden, zouden de voormelde essentiële doelstellingen niet gerealiseerd kunnen worden voor wat betreft de periode tussen 1 januari 2020 en de datum van inwerkingtreding van het Besluit van het Verenigd College.

Bovendien zijn deze gegevens nodig om de werking van het kinderbijslagcircuit te kunnen monitoren vanaf de inwerkingtreding van het nieuwe kinderbijslagsysteem.

Hoofdstuk 2 behandelt de driemaandelijks financiële aangifte en beschrijft welke cijfergegevens, kosten, betalingen, uitgaven, balansrekeningen... moeten worden aangegeven met het oog op de financiële aangifte, die een centrale rol vervult bij de correcte toekenning van de werkingsbudgetten bedoeld in artikel 16, § 1, 1°, van de ordonnantie van 4 april 2019 tot vaststelling van het betaalcircuit voor de gezinsbijslag. Ook de trimestriële financiële aangifte is bovendien definitief en kan niet naderhand worden aangepast.

De gegevens waarop hoofdstuk 3 betrekking heeft, zijn noodzakelijk voor statistische en onderzoeksdoeleinden, teneinde de effecten en de mate waarin het nieuwe systeem zijn doelstellingen bereikt, te kunnen monitoren en op die manier de voogdijoverheid de vereiste input te kunnen geven omtrent de impact van de beleidsbeslissingen en een afdoende en correct antwoord te kunnen antwoorden op onder meer parlementaire vragen.

In subsidiaire orde zijn de gegevens waarnaar in de hoofdstukken 1 tot en met 3 wordt verwezen, noodzakelijk met het oog op de opdrachten van de Beheerraad voor Gezinsbijslag waarnaar sub vraag in (*supra*) wordt verwezen.

Deze gegevens zijn tevens noodzakelijk voor de wettelijke toezichtsoopdracht bedoeld in artikel 35, § 1, van de ordonnantie van 4 april 2019 tot vaststelling van het betaalcircuit voor de gezinsbijslag dat de DVC en Iriscare moeten uitoefenen over het kinderbijslagcircuit. Het spreekt voor zich dat deze regulatorfunctie van bij de inwerkingtreding van het nieuwe kinderbijslagsysteem op een doeltreffende wijze moet kunnen worden uitgeoefend om de overname van de bevoegdheid inzake gezinsbijslag in goede banen te leiden.

Wat betreft hoofdstuk 4 van het ontwerp moet worden opgemerkt dat het driemaandelijks verslag waarop dit artikel betrekking heeft reeds vanaf het eerste trimester van 2020 moet worden overgemaakt, hetgeen een inwerkingtreding met terugwerkende kracht vereist.”

Gelet op deze verantwoording kan de terugwerkende kracht in beginsel worden aanvaard. Wel dient er rekening mee te worden gehouden dat aan de verplichting die voortvloeit uit artikel 1, § 1, tweede lid, van het ontwerp reeds voor de eerste maal moet worden voldaan uiterlijk op 20 februari 2020, hetgeen impliceert dat het besluit het best geruime tijd voor die datum wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*. Indien aan dit laatste niet kan worden voldaan, dient in een overgangsregeling te worden voorzien, door bijvoorbeeld een latere uiterste datum te bepalen voor de eerste nakoming van die verplichting.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2.1. Le projet d'arrêté du Collège réuni de la Commission communautaire commune (ci-après : le Collège réuni), soumis pour avis, a pour objet de déterminer les données financières et statistiques que les caisses d'allocations familiales¹ doivent communiquer, à partir du 1er janvier 2020, à Iriscare² et au Collège réuni, ainsi que dans quel délai et de quelle manière elles doivent être transmises.

2.2. Le chapitre 1er du projet règle la déclaration financière mensuelle. Cette déclaration contient toutes les données chiffrées nécessaires pour effectuer le décompte et pour procéder au contrôle financier des prestations familiales dues et indues. L'article 1er détermine de quelle façon et dans quel délai les données chiffrées mensuelles doivent être communiquées à Iriscare (§ 1er), quels montants doivent y figurer (§ 2) et comment Iriscare effectue le décompte mensuel (§ 3). L'article 2 détermine les documents qui doivent être fournis chaque mois à Iriscare. L'article 3 dispose que la déclaration mensuelle est définitive et que les modifications éventuelles qui se rapportent à une période clôturée sont incluses dans la déclaration relative au mois au cours duquel ces modifications se produisent.

Le chapitre 2 règle la déclaration financière trimestrielle. Cette déclaration contient les données relatives aux frais d'administration. L'article 4 précise dans quel délai ces données doivent être communiquées à Iriscare (§ 1er) et quelles sont ces données (§§ 2 et 3). L'article 5 dispose que la déclaration trimestrielle est définitive et que les modifications éventuelles qui se rapportent à une période clôturée sont incluses dans la déclaration relative au trimestre au cours duquel ces modifications apparaissent.

Le chapitre 3 règle le rapportage statistique. Ce rapportage contient des données statistiques concernant l'allocataire et les enfants bénéficiaires. Les articles 6, § 1er, et 8, déterminent la manière dont ces données doivent être transmises à Iriscare. L'article 6, § 2, énumère les données qui doivent figurer dans ces données statistiques. Outre toutes les informations nécessaires pour établir le droit aux prestations familiales (1°), le montant et le type des prestations familiales payées indûment avec d'éventuelles retenues (2°) et le montant

¹ À savoir, selon l'article 2, 6°, de l'ordonnance du 4 avril 2019 'établissant le circuit de paiement des prestations familiales': « les caisses d'allocations familiales privées au sens de l'article 3, 4°, de l'ordonnance du 23 mars 2017 ». Aux termes de l'article 3, 4°, de l'ordonnance du 23 mars 2017 'portant création de l'Office bicommunautaire de la santé, de l'aide aux personnes et des prestations familiales', les caisses d'allocations familiales sont « les caisses d'allocations familiales agréées par le Collège réuni ».

² Il s'agit de l'« Office bicommunautaire de la santé, de l'aide aux personnes et des prestations familiales », organisme d'intérêt public doté de la personnalité juridique, créé par l'article 2, § 1er, de l'ordonnance du 23 mars 2017 'portant création de l'Office bicommunautaire de la santé, de l'aide aux personnes et des prestations familiales'.

des prestations familiales indûment octroyées (3°), y figurent aussi des données sociodémographiques (4°). L'article 7 dispose qu'il convient également de communiquer les prestations familiales payées ou récupérées et les prestations familiales réellement payées au cours du mois précédant la fourniture des données. L'article 9 fixe le délai dans lequel ces données doivent être communiquées à Iriscare. L'article 10 règle la communication de révisions éventuelles des données statistiques visées à l'article 6, § 2, 1° et 2°, du projet à partir de 2020 et à partir de 2023.

Le chapitre 4 règle la communication des données aux membres du Collège réuni sur une base trimestrielle et annuelle (article 11).

Le chapitre 5 contient la disposition d'entrée en vigueur et l'exécutoire. Selon son article 12, l'arrêté en projet produira ses effets le 1er janvier 2020.

3.1. Le projet trouve son fondement juridique dans les articles 35, § 1er, alinéa 6, et 35, § 5, alinéa 3, de l'ordonnance du 4 avril 2019 'établissant le circuit de paiement des prestations familiales', visés au deuxième alinéa du préambule de l'arrêté envisagé.

3.2. Ce même alinéa du préambule fait également encore référence à l'article 10, § 1er, de l'ordonnance du 4 avril 2019, qui s'énonce comme suit : « Tous les ans, les services du Collège réuni et Iriscare évaluent l'action des caisses d'allocations familiales selon les modalités fixées par ledit Collège ».

Le projet ne prévoit cependant pas de modalités d'évaluation dans le sens précité. Ni la circonstance que conformément à l'article 10, § 2, de l'ordonnance du 4 avril 2019, il est tenu compte, pour l'évaluation annuelle des caisses d'allocations familiales, des dispositions du titre 5, à savoir du régime de contrôle des caisses d'allocations familiales, dont le projet pourvoit partiellement à l'exécution, ni la circonstance que l'intention est d'utiliser dans le cadre de cette évaluation les données financières et statistiques qui sont transmises par les caisses d'allocations familiales conformément au projet, ne change rien à cette constatation.

La référence à l'article 10, § 1er, de l'ordonnance du 4 avril 2019 sera dès lors omise du deuxième alinéa du préambule.

4. Le premier alinéa du préambule du projet vise encore l'ordonnance du 23 mars 2017 'portant création de l'Office bicommunautaire de la santé, de l'aide aux personnes et des prestations familiales'

À la question de savoir pourquoi cette ordonnance est mentionnée à titre de fondement juridique, le délégué répond comme suit :

« De vermelding van de ordonnantie van 23 maart 2017 strekt ertoe de wettelijke grondslag van de opdrachten van de bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag (Iriscare) in de aanhef te vermelden, in relatie tot de opdrachten van de Beheerraad voor Gezinsbijslag waarvoor een beroep moet worden gedaan op de gegevens in het ontwerpbesluit.

Meer bepaald moeten de gegevens waarop de ontwerptekst betrekking heeft ook worden aangewend met het oog op het verslag dat de Beheerraad dient voor te leggen betreffende de toepassing van de gezinsbijslagwetgeving (artikel 28, § 1, 4°, ordonnantie van 23 maart 2017).

Verder dient de Beheerraad het uitgevoerde beleid te evalueren (artikel 28, § 1, 6°) kennis te nemen van de controlerapporten over het beheer van de kinderbijslagfondsen en hun administratiekosten vast te leggen (artikel 28, § 1, 7°) en de controlenormen van de kinderbijslagfondsen en de daaropvolgende beslissingen goed te keuren (artikel 28, § 1, 7°).

Wij gaan er echter van uit dat het niet opportuun is om deze bepalingen expliciet in de aanhef te vermelden, aangezien de uitvoering van de voormelde opdrachten door de Beheerraad een afgeleide vormt van de resultaten van de statistische en financiële rapportage bedoeld in artikel 35, § 1, zesde lid, van de ordonnantie van 4 april 2019 ».

Étant donné que les dispositions de l'ordonnance précitée du 23 mars 2017, mentionnées par le délégué, ne contiennent aucune habilitation à régler le contrôle des caisses d'allocations familiales, mais concernent les missions du Conseil de gestion des prestations familiales, elles ne procurent pas de fondement juridique au projet et on peut omettre la référence à cette ordonnance au premier alinéa du préambule.

FORMALITÉS

5.1. Le projet comporte des dispositions qui règlent le traitement des données à caractère personnel. Ainsi, par exemple, l'article 6, § 2, du projet, dispose que le sexe, la nationalité et le domicile de l'allocataire et des enfants bénéficiaires doivent figurer dans le rapportage statistique, ainsi que l'état civil et la date de naissance de l'allocataire.

L'article 36, paragraphe 4, du règlement général sur la protection des données³, combiné avec l'article 57, paragraphe 1, c), et le considérant 96 de ce règlement, impose de consulter l'autorité de contrôle, en l'occurrence l'Autorité de protection des données visée dans la loi du 3 décembre 2017 'portant création de l'Autorité de protection des données', dans le cadre de l'élaboration d'une proposition de mesure législative devant être adoptée par un parlement national, ou d'une mesure réglementaire fondée sur une telle mesure législative, qui se rapporte au traitement.

Interrogé à ce sujet, le délégué déclare ce qui suit :

« Ons inziens dient er geen advies te worden ingewonnen bij de Gegevensbeschermingsautoriteit.

De gegevens bedoeld in hoofdstuk 1 worden aangeleverd in geaggregeerde tabellen, hetgeen het anonimiseren van de aangeleverde data met zich meebrengt.

Ook de gegevens waarnaar wordt verwezen in hoofdstuk 2 hebben geen betrekking op geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen.

³ Règlement (UE) 2016/679 du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 'relatif à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la directive 95/46/CE'.

Hoewel de gegevens bedoeld in artikel 6 (hoofdstuk 3) van de ontwerptekst wel degelijk persoonsgegevens betreffen, moet worden gewezen op het feit dat § 1, vierde lid, van hetzelfde artikel 35 van de ordonnantie van 4 april 2019 uitdrukkelijk vermeldt dat de verwerking van de persoonsgegevens gerechtvaardigd is indien ze toelaat om aan de doelstellingen betreffende het toezicht te voldoen.

De bewuste bepaling vormde eerder al het voorwerp van het advies nr. 166/2018 van de Gegevensbeschermingsautoriteit, dat waar nodig aanleiding heeft gegeven tot de betreffende aanpassingen van de tekst van de ordonnantie zelf of tot verdere toelichting in de parlementaire toelichting ».

5.2. Le fait que l'Autorité de protection des données a déjà rendu précédemment un avis sur l'article 35, § 1er, alinéa 4, de l'ordonnance du 4 avril 2019, ainsi que l'affirme le délégué, n'empêche pas qu'il faille encore demander un avis sur la réglementation à l'examen, puisque c'est d'abord celle-ci qui fait apparaître les données à caractère personnel qui font précisément l'objet du traitement. Il s'impose par conséquent de recueillir encore l'avis de l'Autorité de protection des données avant que le projet puisse se concrétiser.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

6. Le préambule doit être adapté compte tenu des observations formulées ci-dessus en ce qui concerne le fondement juridique du projet.

Article 1er

7. Dans le texte français de l'article 1er, § 2, 3°, du projet, on écrira « les montants des indus » plutôt que « des indus », conformément à l'article 20 de l'ordonnance du 4 avril 2019.

Article 2

8. À l'article 2, alinéa 2, du projet, on écrira « avances *et* les avances complémentaires ».

Article 7

9. Dans le texte néerlandais de l'article 7 du projet, il y a lieu d'écrire « aan wie » (et non : « aan diegene »).

Article 11

10. À l'article 11, alinéa 1er, du projet, il convient encore d'indiquer quand le rapport trimestriel doit être envoyé aux membres du Collège réuni.

11. Dans le texte néerlandais de l'article 11, alinéa 1er, on insèrera le mot « aan » après le mot « zenden ».

Article 12

12. L'arrêté en projet produit ses effets le 1er janvier 2020.

Il y a lieu d'observer à cet égard que ce n'est que sous certaines conditions que l'attribution d'un effet rétroactif aux arrêtés peut être réputée admissible. Tel est le cas lorsque la rétroactivité a une base légale, lorsqu'elle concerne un régime qui accorde des avantages dans le respect du principe d'égalité, ou dans la mesure où elle s'impose pour assurer le bon fonctionnement des services, et ne porte pas atteinte, en principe, à des situations acquises. Ce n'est que si la rétroactivité du régime en projet s'inscrit dans l'une des hypothèses énumérées qu'elle pourra être admise.

Invité à justifier la rétroactivité, le délégué déclare ce qui suit :

« In wat volgt worden de redenen toegelicht waarom de inwerkingtreding met terugwerkende kracht *in casu* onontbeerlijk is in het kader van de continuïteit van de openbare dienstverlening.

De cijfergegevens en uittreksels bedoeld in hoofdstuk 1 van de ontwerptekst zijn nodig met het oog op de afrekening en de financiële controle omtrent de verschuldigde en onverschuldigde kinderbijslag. De maandelijkse financiële aangifte is bovendien definitief en kan niet gewijzigd worden. Indien de ontwerptekst op een later tijdstip in werking zou treden, zouden de voormelde essentiële doelstellingen niet gerealiseerd kunnen worden voor wat betreft de periode tussen 1 januari 2020 en de datum van inwerkingtreding van het Besluit van het Verenigd College.

Bovendien zijn deze gegevens nodig om de werking van het kinderbijslagcircuit te kunnen monitoren vanaf de inwerkingtreding van het nieuwe kinderbijslagsysteem.

Hoofdstuk 2 behandelt de driemaandelijkse financiële aangifte en beschrijft welke cijfergegevens, kosten, betalingen, uitgaven, balansrekeningen... moeten worden aangegeven met het oog op de financiële aangifte, die een centrale rol vervult bij de correcte toekenning van de werkingsbudgetten bedoeld in artikel 16, § 1, 1°, van de ordonnantie van 4 april 2019 tot vaststelling van het betaalcircuit voor de gezinsbijslag. Ook de trimestriële financiële aangifte is bovendien definitief en kan niet naderhand worden aangepast.

De gegevens waarop hoofdstuk 3 betrekking heeft, zijn noodzakelijk voor statistische en onderzoeksdoeleinden, teneinde de effecten en de mate waarin het nieuwe systeem zijn doelstellingen bereikt, te kunnen monitoren en op die manier de voogdijoverheid de vereiste input te kunnen geven omtrent de impact van de beleidsbeslissingen en een afdoende en correct antwoord te kunnen antwoorden op onder meer parlementaire vragen.

In subsidiaire orde zijn de gegevens waarnaar in de hoofdstukken 1 tot en met 3 wordt verwezen, noodzakelijk met het oog op de opdrachten van de Beheerraad voor Gezinsbijslag waarnaar sub vraag in (supra) wordt verwezen.

Deze gegevens zijn tevens noodzakelijk voor de wettelijke toezichtsoopdracht bedoeld in artikel 35, § 1, van de ordonnantie van 4 april 2019 tot vaststelling van het betaalcircuit voor de gezinsbijslag dat de DVC en Iriscare moeten uitoefenen over het kinderbijslagcircuit. Het spreekt voor zich dat deze regulatorfunctie van bij de inwerkingtreding van het nieuwe kinderbijslagsysteem op een doeltreffende wijze moet kunnen worden uitgeoefend om de overname van de bevoegdheid inzake gezinsbijslag in goede banen te leiden.

Wat betreft hoofdstuk 4 van het ontwerp moet worden opgemerkt dat het driemaandelijks verslag waarop dit artikel betrekking heeft reeds vanaf het eerste trimester van 2020 moet worden overgemaakt, hetgeen een inwerkingtreding met terugwerkende kracht vereist ».

Compte tenu de cette justification, la rétroactivité peut en principe être admise. Il convient toutefois de tenir compte du fait que l'obligation qui découle de l'article 1er, § 1er, alinéa 2, du projet doit déjà être remplie pour la première fois au plus tard le 20 février 2020, ce qui implique qu'il serait préférable de publier l'arrêté au *Moniteur belge* bien avant cette date. S'il n'est pas possible de respecter cette condition, il y aura lieu de prévoir un régime transitoire, en prévoyant par exemple une date limite ultérieure plus tardive pour la première fois où cette obligation est remplie.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME